

Spora Yönelik Tutum, Sosyal Güvende Hissetme ve Memnuniyet İlişkisi

Arif ÖZSARI¹, İ. Bülent FİŞEKÇİOĞLU²

DOI: <https://doi.org/10.38021asbid.1282306>

ORJİNAL ARAŞTIRMA

¹Mersin Üniversitesi,
Spor Bilimleri Fakültesi,
Mersin/Türkiye

¹Selçuk Üniversitesi,
Spor Bilimleri Fakültesi,
Konya/Türkiye

Öz

Bu araştırma ile spora yönelik tutumunun, sosyal güvende hissetme ve memnuniyet üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma grubunu taekwondo (161 sporcu), kickboks (18) ve judo (100) branşlarında (n=118 kadın, n=161 erkek) 279 aktif lisanslı sporcu oluşturmaktadır. Araştırma için etik kurul onayı alınmıştır. Araştırmada ilişkiyel tarama modeline yer verilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında spora yönelik tutum ölçeği, sosyal güvende hissetme ve memnuniyet ölçeği ile kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Betimleyici istatistiğin yanı sıra, ilişkiyel model kapsamında korelasyon ve regresyon analizlerine yer verilmiştir. Araştırmanın korelasyon analizi bulgularına göre; spora ilgi duyma ile sosyal güvende hissetme ve memnuniyet arasında orta düzeyli ve pozitif, sporla yaşama ile sosyal güvende hissetme ve memnuniyet arasında orta düzeyli ve pozitif, aktif spor yapma ile sosyal güvende hissetme ve memnuniyet arasında orta düzeyli ve pozitif bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Regresyon analizi bulgularına göre ise spora ilgi duymanın, sporla yaşamanın ve aktif spor yapmanın sosyal güvende hissetme ve memnuniyet üzerinde pozitif bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak: Taekwondo, kickboks ve judo sporlarına yönelik tutum arttıkça (spora ilgi duyma, sporla yaşama, aktif spor yapma) sosyal güvende hissetme ve memnuniyet düzeyinin de artacağı söylenebilir. Özellikle yeni yetişen nesil başta olmak üzere, bireylerin sosyal güvende hissetme ve memnuniyetlerini arttırmak için sportif faaliyetlere yönlendirilmeleri önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Spora Yönelik Tutum, Sosyal Güvende Hissetme ve Memnuniyet, Dövüş Sanatları

Sorumlu Yazar: Arif
ÖZSARI
arifozsari@hotmail.com

The Relationship Attitudes to Sports, Feeling Social Safe
and Satisfaction

Abstract

The aim of this research is to examine the effect of attitude towards sports on feeling of social security and satisfaction. The research group consists of 279 active licensed athletes in taekwondo (161 athletes), kickboxing (18) and judo (100) branches (n=118 women, n=161 men). Ethics committee approval was obtained for the research. Relational survey model was used in the study. In the collection of the research data, the attitude towards sports scale, the feeling of social security and satisfaction scale and the personal information form were used. Ethics committee approval was obtained for the research. In addition to descriptive statistics, correlation and regression analyzes are included in the relational model. According to the correlation analysis findings of the research; between being interested in sports and feeling social security and satisfaction moderate and positive, between living with sports and feeling social security and satisfaction moderate and positive, doing active sports and feeling socially safe and satisfied It was determined that there was a moderate and positive correlation between. According to the findings of the regression analysis, the interest in sports, of living by sport and active sports it has been found that it has a positive effect on feeling socially secure and satisfaction. As a result: It can be said that as the attitude towards taekwondo, kickboxing and judo sports increases (interest in sports, living with sports, doing active sports), the level of social security and satisfaction will also increase. It can be suggested that individuals, especially the new generation, should be directed to sports activities in order to feel socially safe and increase their satisfaction.

Keywords: Attitude Towards Sports, Feeling of Social Security and Satisfaction, Martial Arts

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:
13.04.2023

Kabul Tarihi:
26.06.2023

Online Yayın Tarihi:
28.06.2023

Giriş

Bireylerin kendilerini iyi hissetmesini sağlayan unsurların başında sportif faaliyetler gelmektedir (Güngör ve Çelik, 2020). Sportif faaliyetler sosyal ve bütünleştirici bir özelliğe sahiptir (Filiz, 2010). Spor, kişilerin sosyal dünyalarını genişleten bir olgudur. Bunun yanında kişiler spor sayesinde pek çok bireyle tanışıp, aynı sosyal ortamı paylaşma fırsatı buldukları için kişilerarası iletişim, kendilerini tanıma ve ifade etme, özgüven geliştirme gibi olumlu sosyal becerileri kazanma fırsatı bulmaktadırlar (Yıldız ve Çetin, 2018). Kişi ya da kişilerin günlük yaşamlarında fiziksel aktiviteleri bir süreklilik haline dönüştürmesi günümüzde oldukça önem arz etmektedir (Yaman ve vd., 2019). Yine aynı doğrultuda toplumumuzda tutum olgusu da çok önemli bir konumdadır. Bu bağlamda sporun toplum içerisindeki yeri her geçen zaman daha da önemli hale gelmektedir (Yıldırım vd., 2018).

Tutumların çoğu, özellikle de sosyal açıdan önemli olgulara atıfta bulunan tutumlar, önemli davranış faktörleridir ve bu nedenle önemli kişilik özelliklerini yansıtır (Rexhepi vd., 2021). Bireylerin spora yönelik tutumu, çeşitli faktörler tarafından formüle edilir ve koşullandırılır. Daha önce yapılan çalışmalar spor faaliyetlerine yönelik tutumun, bireyin yanı sıra bu tutumun formülasyonunu etkileyen sosyal ve psikolojik faktörler tarafından şartlandırıldığını göstermiştir (Wang ve Zhang, 2021). Spora yönelik tutumun sosyal özellikler üzerinde pozitif etkileri bulunmaktadır (Salar vd., 2012). Spor, bireylerin başkalarını tanıma ve onlarla daha fazla etkileşimde bulunulması için çok önemli bir noktadadır (Şahan, 2008). Spor, etkili bir sosyalleşme aracıdır (Karataş vd., 2021). Dostluk ilişkilerinin spor ortamında (Yıldırım vd., 2018) daha kolay kurulabildiği, ayrıca bireylerin negatif etkilerden spor yoluyla kurtulabildikleri de pek çok kez dile getirilen bir realitedir (Özsarı ve Çetin, 2022). Arıkan ve Yazıcı'ya (2022) göre sosyal ilişkiler spor yoluyla geliştirilebilmektedir. Sosyal ilişkiler vasıtasıyla sosyal desteğe sahip bireyler kendilerini güvende hissetmektedirler (Özçelik, 2019). Güveni bulunan bireyler ise spor başarısı için gerekli olan bilişsel kaynakları kullanma konusunda daha yetenekli ve etkili olma eğilimindedirler (Soytürk Akın, 2019). Ayrıca sportif faaliyetler vasıtasıyla sosyalleşen bireyin kendine güven ve sosyal sorumluluk duygusunun gelişmesi, olaylara objektif bakabilmesi gibi özellikler sergiledikleri de ifade edilebilir (Şahan, 2008). Bu nedenle fiziksel aktiviteye yönelik olumlu tutumların geliştirilmesi ve katılımın teşvik edilmesi son derece önemlidir (Araujo ve Dosil, 2015; Joseph ve Ramachandran, 2018).

Türk Dil Kurumuna (2023) göre memnuniyet, sevinç duyma ve sevinme durumudur. Sporda memnuniyet ise sporcunun ilgilendiği spordan edindiği kazanım ve beklenti sonucu ortaya çıkan sevinme durumudur. Sporcunun, spordan beklentisinin karşılanma oranı ne kadar yüksek ise memnuniyet düzeyi de o oranda yüksek olur. Kısaca, sporcu bireylerin beklentileri ne derece karşılanırsa memnuniyet düzeyleri de o derece artabilir (Ulukan vd., 2019). Buna göre sporda

memnuniyet ya da memnuniyetsizlik durumu sporcuların beklentileri ve algılamaları ile oluşan bir denge olarak da karşımıza çıkabilir (Batmaz vd., 2013). Sportif faaliyetler içerisinde yer alan bireylerin sosyal olarak kendilerini güvende hissetmesi ve bu his sonucunda oluşan memnuniyet duygusu da spora yönelik tutumun etkileri arasında değerlendirilebilir.

Rothstein ve Uslaner'e (2005) göre sosyal güven kavramının önemi ilgili yazında geniş çapta kabul görmüştür. Sosyal güven, insanların diğer insanlarla etkileşimleri sonucu oluşan bir his olarak açıklanabilir. Sosyal güven, bu etkileşim içerisinde oluşan insan eylemlerinin bir yansımasıdır (Özçelik, 2019). Sosyal güvende hissetme ise kişinin yaşadığı sosyal dünyayı huzur verici ve güvenli olarak algılama biçimidir (Akın vd., 2013). Diğer bir ifade ile sosyal güvende hissetme, yaşanan sosyal dünyanın güvenli ve rahatlatıcı olarak algılanma derecesidir. Sosyal anlamda güvende hissetme, kişinin kendisiyle ilişkisini etkileyebildiği gibi bireyler arası ilişkilerini de etkileyebilmektedir (Elmas ve Kuzucu, 2019). Gilbert vd. (2009) bireylerin sosyal ilişkiler vasıtasıyla güven duygularının ve sosyal bağlılık hislerinin güçlendiği ifade ederek, bu durumun bireylerin ruh hali ve zihinlerinin olgunlaşmasında önemli bir katkısı olduğunu ifade etmişlerdir. Günlük hayatta varlığı inkâr edilemeyen sosyal güven; aile ilişkilerinden tutun, iş ilişkileri, arkadaşlık ilişkileri ve pek çok etkileşimde bulunulan gruplarla girilen ilişkidir (Özçelik, 2019). Bu etkileşimlere spor ortamında kurulan ilişkileri de eklemek mümkündür. Sporun birleştirici ve bütünleştirici etkileri düşünüldüğünde, bireylerin spor faaliyetleri vasıtasıyla kendilerini sosyal olarak güvende hissettikleri ve bu güven sonucunda memnun oldukları da düşünülebilir.

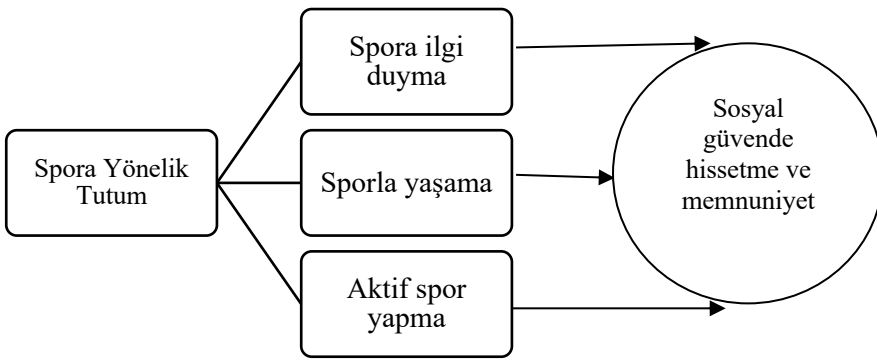
Duman vd. (2011) sporun, kendine güven duygusunu beslediğini ifade etmişlerdir. İlgili yazında bu görüşleri destekler nitelikte çalışmalar mevcuttur (Öktem, 2022; Rodriguez-Bravo vd., 2020; Yaylacı, 2019; Yıldırım, 2013; Woodward, 2009; Şahan, 2008). Bazı kişiler dövüş sanatlarına karşı temkinli yaklaşmaktadırlar (Özsarı vd., 2023). Buna karşın dövüş sanatlarının saldırganlığı teşvik etmenin aksine bir tedavi yöntemi olarak kullanılabilmesi, genel sağlığın korunması, pozitif bir tutum ve gelişmiş bir psikolojik durum için olumlu kişisel dönüşüm sağlanacağı yönünde görüş bildirenler olmuştur (Woodward, 2009; Binder, 2007; Martin, 2006). Tulendiyeva vd. (2021) dövüş sanatlarının zihinsel ve fiziksel sağlık üzerinde olumlu etkileri bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bu araştırmanın çıkış noktası savunma sporlarına yönelik tutumun, sosyal güvende hissetme ve memnuniyet üzerinde herhangi bir etkisinin olup olmadığı yönündedir. Ayrıca ulaşılabilen yazında spora yönelik tutumunun, sosyal güvende hissetme ve memnuniyet üzerindeki etkisini inceleyen sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu araştırma sonuçlarının ilgili yazına yapacağı katkılar sebebiyle ve aynı zamanda her yaştan spora katılım sağlayan ya da sağlamayan bireylerin pratik çıkarımında bulunmalarına destek olabileceği nedeniyle önem teşkil ettiği düşünülmektedir.

Gereç ve Yöntem

“Mevcut Araştırma süresince “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” çerçevesinde hareket edilmiştir.”

Araştırmanın Modeli

İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı bu çalışmada, aşağıdaki şekil 1’de araştırmanın kavramsal modeli (spora yönelik tutum-sosyal güvende hissetme ve memnuniyet) ve oluşturulan hipotezler sunulmuştur.

Şekil 1: Araştırmanın kavramsal modeli

H₁: Spora ilgi duyma, sosyal güvende hissetme ve memnuniyeti pozitif olarak etkilemektedir.

H₂: Sporla yaşama, sosyal güvende hissetme ve memnuniyeti pozitif olarak etkilemektedir.

H₃: Aktif spor yapma, sosyal güvende hissetme ve memnuniyeti pozitif olarak etkilemektedir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu (yaşları ortalaması 16.19 ± 8.90) kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen 161 Taekwondo, 18 Kickboks, 100 Judo ($n=118$ kadın, $n=161$ erkek) sporcusu olmak üzere toplamda 279 aktif lisanslı birey oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından oluşturulan formda cinsiyet, sporculuk süresi ve branş bilgilerinin belirlenmesi yönelik ifadeler bulunmaktadır.

Spora Yönelik Tutum Ölçeği (SYTÖ)

Şentürk (2014) aracılığıyla geliştirilen ölçek 25 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek 5’li likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçeğin Spora ilgi duyma alt boyutu Cronbach’s Alfa (α) değeri: (.75); Sporla yaşama (.70); Aktif spor yapma (.71); genel Cronbach’s Alfa (α) değeri: .84 olarak hesaplanmıştır.

Sosyal Güvende Hissetme ve Memnuniyet Ölçeği

Araştırmaya katılan sporcuların sosyal güven düzeylerini ölçmek amacıyla Gilbert vd. (2009) tarafından geliştirilen ve Akın vd. (2013) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan Sosyal Güvende Hissetme ve Memnuniyet Ölçeğidir. Ölçeğin orijinal formu 11 maddeden ve tek boyuttan oluşmaktadır. Ölçek 5’li likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçeğin Cronbach’s Alfa (α) değeri: .85 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışma kapsamında kayıp ve uç değerler gözden geçirilmiştir. Kayıp ve uç değerler gözden geçirildikten sonra ilgili değerlerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Başlangıçta 300 sporcudan veri toplanmış, sorunlu değerler çalışmadan çıkarıldıktan sonra 279 anket ile ilgili değerlendirmeler yapılmıştır. Betimleyici istatistiğin yanı sıra, korelasyon ve regresyon yöntemlerine başvurulmuştur.

Araştırmanın Etiği

Araştırma için Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 03/06/2022 tarih ve 2022/5/03 kararı ile onay alınmıştır.

Bulgular

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Veriler

	N	%	
Cinsiyet	Kadın	118	42,3
	Erkek	161	57,7
Sporculuk süresi	Taekwondo	161	57,7
	Kickboks	18	6,5
	Judo	100	35,8
Branş	1-3 yıl	163	58,4
	4-6 yıl	62	22,2
	7 ve üzeri yıl	54	19,4
Toplam	279	100,0	

Çalışmaya katılım sağlayan sporcuların demografik özelliklerine ilişkin bulgular tablo 1’de gösterilmiştir. Araştırmaya 118 kadın (% 42.3), 161 erkek (% 57.7) olmak üzere toplamda 279 sporcu

katılım sağlamıştır. Branş dağılımları ise taekwondo 161 sporcu (% 57.7), kickboks 18 sporcu (% 6.5), judo 100 sporcu (% 35.8) şeklinde gruplanmıştır. Sporculuk süreleri grupları ise 1-3 yıl 163 sporcu (% 58.4), 4-6 yıl 62 sporcu (% 22.2), 7 ve üzeri yıl 54 sporcu (% 19.4) olarak gruplanmıştır.

Tablo 2

Korelasyon Analizi

N=279	\bar{X}	Ss	1	2	3	4
1. Spora ilgi duyma	4.38	.450	-			
2. Sporla yaşama	4.28	.496	.556**	-		
3. Aktif spor yapma	4.20	.534	.538**	.582**	-	
4. Sosyal güvende hissetme ve memnuniyet	4.05	.622	.471**	.407**	.410**	-

** $p < 0.001$

Spora yönelik tutum ölçeğine ait üç alt boyut ile sosyal güvende hissetme ve memnuniyet ölçeğine ait tek alt boyut arasındaki ilişkileri tespit etmek amacıyla yapılan korelasyon analizinin sonucuna göre; “spora ilgi duyma” ile “sosyal güvende hissetme ve memnuniyet” arasında ($r = .471$; $p < 0.001$) orta düzeyli ve pozitif, “sporla yaşama” ile “sosyal güvende hissetme ve memnuniyet” arasında ($r = .407$; $p < 0.001$) orta düzeyli ve pozitif, aktif spor yapma ile “sosyal güvende hissetme ve memnuniyet” arasında ($r = .410$; $p < 0.001$) orta düzeyli ve pozitif yönlü bir ilgileşim olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3

Çoklu Regresyon Analizi

Model	B	Std. Error	Beta (β)	t	p	VIF
(Constant)	.644	.342		1.881	.061	
Spora ilgi duyma	.419	.090	.303	4.633	.000	1.610
Sporla yaşama	.180	.085	.144	2.119	.035	1.730
Aktif spor yapma	.190	.078	.163	2.439	.015	1.683
R= .518	R ² = .268	Adj. R ² = .260				
F ₍₃₋₂₇₅₎ = 33.616	p=.000	D-W=1.827				

Bağımlı değişken: Sosyal güvende hissetme ve memnuniyet

Regresyon bir değişkenin puanından diğerini yordamada kullanılır (Tabachnick ve Fidell, 2015). Değişkenler arasında gerçekleştirilen korelasyon analizi neticesinde anlamlı ilişki içerisinde olan tüm değişkenler arasında çoklu regresyon analizi yapılmıştır. VIF değerleri büyüdükçe (VIF

değerleri ≥ 10) ilgili bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantının varlığından bahsedilebilir (Topal vd., 2010). Araştırmadaki VIF değerleri göz önünde bulundurulduğunda değişkenler arasında çoklu bağlantı probleminin olmadığı anlaşılmıştır. Oluşturulmuş olan regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlıdır $F_{(3-275)} = 33.616$; $p < 0.001$). Modelin R^2 değeri .268, düzeltilmiş R^2 değeri .260 olarak bulunmuştur. Araştırmanın bu sonucu ile spora yönelik tutum bağımsız değişkeninin, sosyal güvende hissetme ve memnuniyet bağımlı değişken boyutundaki değişimlerin % 26'sını açıkladığı belirlenmiştir. Beta değerlerine göre bağımsız değişkenin, bağımlı değişkeni etkileme gücüne bakıldığında anlamlı ve pozitif etki spora ilgi duyma ($\beta = .303$; $p < 0.001$); sporla yaşama ($\beta = .144$; $p < 0.001$) ve aktif spor yapma boyutunda ($\beta = .163$; $p < 0.001$) tespit edilmiştir. Kısaca spora karşı tutumun, sosyal güvende hissetme ve memnuniyet üzerindeki etkisini açıklamada sporla yaşama, ilgi duyma ve aktif spor yapmanın anlamlı bir şekilde pozitif yönde katkısı olduğu ifade edilebilir. Ulaşılan sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda araştırma modeli kapsamında oluşturulmuş olan H_1 , H_2 ve H_3 desteklenmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Spora yönelik tutumunun, sosyal güvende hissetme ve memnuniyet üzerindeki etkisinin incelendiği bu araştırmanın korelasyon analizi bulgularına göre spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma ile sosyal güvende hissetme ve memnuniyet arasında orta seviyeli ve pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Tablo 2). Araştırma kapsamında kurulan regresyon modeli ile spora yönelik tutumun, sosyal güvende hissetme ve memnuniyet üzerindeki açıklayıcılık gücü ve etkisi belirlenmiştir. Araştırmanın regresyon analizi bulgularına göre spora karşı tutumun, sosyal güvende hissetme ve memnuniyet üzerindeki etkisini açıklamada spora ilgi duyma ve yaşama ile aktif spor yapmanın anlamlı bir şekilde pozitif yönde katkısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 3). Ulaşılan sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda araştırma modeli kapsamında oluşturulmuş olan H_1 (spora ilgi duyma, sosyal güvende hissetme ve memnuniyeti pozitif olarak etkilemektedir), H_2 (sporla yaşama, sosyal güvende hissetme ve memnuniyeti pozitif olarak etkilemektedir) ve H_3 (aktif spor yapma, sosyal güvende hissetme ve memnuniyeti pozitif olarak etkilemektedir) desteklenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan taekwondo, kickboks ve judo sporlarına yönelik tutum arttıkça, sosyal güvende hissetme ve memnuniyet düzeyinin de artacağı tespit edilmiştir.

İlgili yazındaki araştırmalara bakıldığında; spor yapan öğrencilerin sosyal güvende hissetmeleri ve memnuniyetlerinin özgünlük durumları ile ilişkisinin incelendiği çalışmada katılımcıların sosyal güvende hissetmeleri ve memnuniyet düzeylerinin orta seviyenin üzerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kamer, 2022). Salar vd. (2012) çalışmalarında araştırma grubunu oluşturan hem takım sporcularının hem de ferdi sporcuların kendilerini sportif faaliyetler içerisinde oldukça güvende hissettiklerini belirtmişlerdir. Diğer taraftan sosyal olarak güvende hissetmenin

eksikliğinde bireyler kendilerini eleştirebilmekte, hem agresif hem de kendilerini susturma davranışlarında bulunmaktadır (Elmas ve Kuzucu, 2019). Wang ve Zhang'e (2021) göre ise hem sosyal faktörler hem de psikolojik faktörler bireylerde spor faaliyetlerine yönelik tutumun gelişimini etkilemede önemli bir ilişki göstermektedir. Yalçın ve Balcı (2013) sportif faaliyetlere katılan ve düzenli olarak devam eden çocukların daha neşeli ve mutlu olduklarını, kendilerine güvenlerinin geldiğini ve arkadaş ilişkilerinin geliştiğini ifade etmişlerdir. Bakım ve koruma kapsamındaki bireylerin spora yönelik tutumlarının incelendiği diğer bir araştırmada benzer sonuçlara ulaşılmıştır (Aydoğan, 2019). Spora yönelik tutumun, katılımcıların psikososyal, fiziksel ve zihinsel gelişimlerini olumlu yönde etkilediği saptanmıştır (Sarı ve Taylan, 2020). Tuncel ve Kaya (2019) spor yapan öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin spor yapmayanlara oranla daha yüksek olduğunu rapor etmişlerdir. Spora yönelik tutumun üniversite yaşamında sosyal uyumu pozitif olarak yordadığı belirlenmiştir (Kurtipek vd., 2021). Spora yönelik olumlu bir tutumun benimsenmesi, kişilerin yaşam memnuniyet duygularını arttırmaktadır (Balkar, 2021).

Bu araştırma dövüş sanatlarına devam eden bireylerin katılımlarıyla gerçekleştirildiği için spesifik pozitif sonuçları olduğu düşünülmektedir. İlgili yazındaki araştırma sonuçlarının bu düşüncemizi destekler nitelikte olduğu görülmektedir. Örneğin Belosevic vd. (2015) Hırvatistan'da dövüş sanatı sporcularının spora yönelik tutumlarını değerlendirdikleri ilgili araştırmalarında dövüş sanatlarına devam eden bireylerin memnuniyet bildirdiklerini ifade etmişlerdir. Boguszewski vd. (2019) Polonya'da dövüş sanatlarına (aikido, capoeira, judo, kickboks, taekwondo) devam eden bireylerin seçilmiş sağlık davranışlarını (uygun beslenme alışkanlıkları, önleyici davranışlar, olumlu psikik tutum ve sağlık uygulamaları) değerlendirmek ve hangi özelliklerin veya değişkenlerin kişinin yaşam tarzını etkileyebileceğini bulma amaçlı gerçekleştirdikleri araştırma sonucunda dövüş sanatlarına devam eden bireylerin genel olarak yüksek düzeyde sağlıklı davranışlar gösterdiklerini tespit etmişlerdir. Shaw ve Mukherjee (2022) tarafından Hindistan'da taekwondo sporcularının katılımlarıyla gerçekleştirilmiş olan diğer bir diğer araştırmada, sporcuların yüksek sosyal ilişkiler gösterdikleri rapor edilmiştir. Schwartz vd. (2021) tarafından Brezilya'da yürütülen diğer bir araştırmada dövüş sanatlarının (judo, jiu-jitsu, karate, taekwondo) yaşam kalitesi (fiziksel, psikolojik, sosyal ve çevresel) üzerinde olumlu etkileri olduğu saptanmıştır. Dövüş sanatları ile ilgili yapılan araştırmalarda benzer sonuçları görmem mümkündür (Harris, 2021; Turelli vd., 2021; Emru Tadesee, 2017).

Sonuç olarak; spora yönelik tutum (sporla yaşama, aktif spor yapma ve ilgi duyma) ile sosyal güvende hissetme ve memnuniyet arasında orta düzeyli ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu; spora ilgi duyanın, sporla yaşamanın ve aktif spor yapmanın sosyal güvende hissetme ve memnuniyet üzerinde pozitif bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Taekwondo, kickboks ve judo sporlarına yönelik

tutum arttıkça, sosyal güvende hissetme ve memnuniyet düzeyinin de artacağı söylenebilir. Diğer bir ifade ile bireyler sportif faaliyetlere katıldıkça, kendileri sosyal olarak güvende hissetmekte ve bu durumdan memnuniyet duymaktadırlar.

Araştırma sonuçlarının günlük yaşamda istenen memnuniyetin sağlanması için bir kanıt sağlamasının yanında, dövüş sanatlarını içeren sportif aktivitelere katılımın sosyal güvende hissetmeyi sağlayacağı da ifade edilebilir. Bu nedenle bireylerin dövüş sanatı branşlarına katılımları için sağlanacak teşviklerin, sosyal güvende hissetme ve memnuniyetleri üzerinde kalıcı etkileri olabileceği de ifade edilebilir. Gelecek dönemde farklı spor branşlarındaki sporcuların katılımlarıyla gerçekleştirilecek olan araştırmaların alana katkısı olabilir.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirme kurulu: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesinin Fen Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Etik değerlendirme belgesinin tarihi: 03/06/2022

Etik değerlendirme belgesinin sayı numarası: 2022/5/03

Araştırmacıların Katkı Oranları Beyanı

Araştırmanın yöntem ve bulgular kısmıyla ilgili süreçler birinci yazar, giriş kısmı ile ilgili süreçler ikinci yazar, tartışma ve sonuç kısmı ile ilgili süreçler ise birinci yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çatışma Beyanı

Yazarların araştırma ile ilgili bir çatışma beyanı bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Akın, A., Uysal, R., ve Çitemel, N. (2013). Sosyal güvende hissetme ve memnuniyet ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 34-40.
- Araujo, A. T., ve Dosil, J. (2015). The influence of attitudes toward physical activity and sports. *Motriz: Revista de Educação Física*, 21, 344-351. <http://dx.doi.org/10.1590/S1980-65742015000400002>
- Arıkan, A. N., ve Yazıcı, N. A. (2022). Sporcuların bağlılık düzeylerinin incelenmesi: Takım sporları üzerine kesitsel bir analiz. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 738-748.
- Aydoğan, M. (2019). *Koruma ve bakım altında bulunan çocukların spora yönelik tutumlarının özgüven ve sosyal uyum düzeylerine etkisinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yozgat.
- Balkar, O. E. (2021). Spora yönelik tutum ile bireysel yenilikçilik arasındaki ilişkide yaşam tatmininin aracılık rolü. *Rekreasyon ve Turizm Araştırmaları*, 9, 165-177.
- Batmaz, H. Ç., Yıldırım, F., Coşkun, Z., Karadağ, M., ve Atalı, A. (2013). Ortaöğretim kurumlarında voleybol oynayan sporcuların spora yönelik beklenti ve memnuniyet düzeyleri (Elâzığ ili örneği). *Sport Sciences*, 8(4), 65-74.

- Belosevic, D., Jelaska, P. M., ve Peric, A. (2015, August 28-30). *Analysis of attitudes towards combat sports*. 5 Th International Scientific Conference/Contemporary Kinesiology, (212-222). University of Zagreb, Croatia.
- Binder, B. (2007). Psychosocial benefits of the martial arts: Myth or reality? A literature review. *International Ryuku Karate Research Society's Journal*. <http://userpages.chorus.net/wrassoc/articles/psychsoc.htm> adresinden 20.02.2023 tarihinde alınmıştır.
- Boguszewski, D., Adamczyk, J. G., ve Bialoszewski, D. (2019). Assessment of the health-related behaviors of men practicing combat sports and martial arts. *Iranian Journal of Public Health*, 48(10), 1794.
- Duman, S., Baştuğ, G., Taşğın, Ö., ve Akandere, M. (2011). Bedensel engelli sporcularda kendine güven duygusu ile yaşam doyum düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1364-1373.
- Elmas, P., ve Kuzucu, Y. (2019, Aralık 21-22). *Sosyal güvende hissetmenin saldırganlık ve kendini susturma üzerindeki etkisi: Kendini eleştiririnin aracı rolü*. III. Sosyal Psikoloji Kongresi, (ss. 112-115). İstanbul, Türkiye.
- Emru Tadese, M. (2017). Martial arts and adolescents: Using theories to explain the positive effects of Asian martial arts on the well-being of adolescents. *Ido Movement for Culture Journal of Martial Arts Anthropology*, 17(2), 9-23.
- Filiz, Z. (2010). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesinde spora katılımın değerlendirilmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 192-203.
- Gilbert, P., McEwan, K., Mitra, R., Richter, A., Franks, L., Mills, A., Bellew, R., ve Gale, C. (2009). An exploration of different types of positive affect in students and patients with bipolar disorder. *Clinical Neuropsychiatry*, 6(4), 135-143.
- Güngör, N. B., ve Çelik, O. B. (2020). The effect of attitude towards sport of sports science faculty students on mental well-being. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 5(8), 468-493.
- Harris, B. (2021). *The influence of martial arts on the quality of life of college students*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Bellarmine University, US. <https://scholarworks.bellarmino.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1112&context=tdc> adresinden 10.02.2023 tarihinde alınmıştır.
- Hooper, D., Coughlan, J., ve Mullen, M.R. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1), 53-60.
- Joseph, J., ve Ramachandran, A. (2018). Interest and attitude towards involvement in sports among youth in Kerala. *Online International Interdisciplinary Research Journal*, 8(1), 72-81.
- Karataş, E. Ö., Savaş, B. Ç., ve Karataş, Ö. (2021). Beden eğitimi, spor ve oyunun sosyalleşme üzerine etkisi. *Kafkas Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-16.
- Kamer, M. (2022). *Spor yapan öğrencilerin sosyal güvende hissetme ve memnuniyet düzeylerinin özgünlük durumlar ile olan ilişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Kurtipek, S., Güngör, N. B., Yılmaz, B., ve Yenel, F. (2021). Üniversite yaşamında sosyal uyumun yordayıcısı olarak spora yönelik tutum. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 26(3), 361-372. <http://doi:10.53434/gbesbd.947778>
- Martin, D. (2006). The psychosocial benefits of traditional martial arts training: What most instructors know but can't articulate. *Journal of Abnormal Social Psychology*, 63, 575-582.
- Özçelik, B. (2019). *İş anlamı ve mutluluk arasındaki ilişkide sosyal güvenin aracılık rolünün incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Özsarı, A., ve Çetin, M. Ç. (2022). Spora yönelik tutum ve mutluluk ilişkisi (sağlık sektöründe bir araştırma). *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(1), 36-47.
- Özsarı, A., Kara, M., Çetin, M. Ç., ve Kara, N. Ş. (2023). The relationship between sportsmanship and happiness (A research on martial arts athletes). *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences*, 6(1), 248-258. <http://doi:10.53353/atrss.1134462>
- Öktem, T. (2022). The effect of university students' attitudes towards sports on their happiness levels. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 7(19), 2389-2398. <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.622>
- Rexhepi, A., Limani, N., Abdul, J., ve Bolica, B. (2021). Attitude by 16 years old students from of Macedonian and Albanian ethnic community towards sport. *Research in Physical Education, Sport and Health*, 10(2), 3-6.

- Rodriguez-Bravo, A. E., De-Juanas, A., ve Garcia-Castilla, F. J. (2020). Effect of physical-sports leisure activities on young people's psychological wellbeing. *Frontiers Psychology*, 11, 1-9. <http://doi: 10.3389/fpsyg.2020.543951>
- Rothstein, B., ve Uslaner, E. M. (2005). All for all: Equality, corruption, and social trust. *World Politics*, 58(1), 41-72.
- Salar, B., Hekim, M., ve Tokgöz, M. (2012). 15-18 yaş grubu takım ve ferdi spor yapan bireylerin duygusal durumlarının karşılaştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (6), 123-135.
- Sarı, A., ve Taylan, S. (2020). İlk ve acil yardım ön lisans programı öğrenci ve mezunlarının spora yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(2), 39-49. <http://doi: 10.33689/spormetre.579293>
- Schwartz, J., Takito, M., Warburton, D., Antonietti, L., ve Franchini, E. (2021). Quality of life in Brazilian martial arts and combat sports practitioners. *Biomedical Human Kinetics*, 13(1), 212-220. <http://doi: 10.2478/bhk-2021-0026>
- Shaw, C., ve Mukherjee, A. (2022). Quality of life of taekwondo players: An assessment using WHOQOLBREF. *Journal of Advances in Sports and Physical Education*, 5(10), 211-218. <http://doi:10.36348/jaspe.2022.v05i10.001>
- Soytürk Akın, E. (2019). *Sportif güvenin belirleyicisi olarak güdülenme ve başarı algısı: Çocuk taekwondo sporcuları üzerinde bir çalışma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Şahan, H. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2008(2), 248-266.
- Şentürk, H.E. (2014). Spora yönelik tutum ölçeği: Geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenirliliği. *Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 8-18.
- Tabachnick, B. G., ve Fidell, L. S. (2015). *Using multivariate statistics*. Boston: Pearson, p.79
- Topal, M., Eydurhan, E., Yağanoğlu, A. M., Sönmez, A., ve Keskin, S. (2010). Çoklu doğrusal bağlantı durumunda ridge ve temel bileşenler regresyon analiz yöntemlerinin kullanımı. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 41(1), 53-57.
- Tulendiyeva, A., Saliev, T., Andassova, Z., Issabayev, A., ve Fakhradiyev, I. (2021). Historical overview of injury prevention in traditional martial arts. *Sport Sciences for Health*, 17(4), 837-848. <https://doi.org/10.1007/s11332-021-00785-0>
- Turelli, F. C., Tejero-González, C. M., Vaz, A. F., ve Kirk, D. (2021). Corrigendum: Sport karate and the pursuit of wellness: A participant observation study of a Dojo in Scotland. *Frontiers in Sociology*, 6(748612). 1-13. <https://doi.org/10.3389/fsoc.2021.748612>
- Türk Dil Kurumu. (2023). Memnuniyet kavramı. Erişim tarihi: 21.06.2023. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>
- Ulukan, M., Acet, M., ve Şahinler, Y. (2019). 14-16 yaş aralığında liselerde basketbol oynayan sporcuların spora yönelik beklenti ve memnuniyet düzeyleri. *International Sport Science Student Studies*, 1(1), 43-49.
- Wang, Y., ve Zhang, Z. (2021). Social and psychological mobilizers of attitude towards activity sports: A multi-theory perspective. *Revista de Psicología del Deporte*, 30(1), 112-128.
- Woodward, T. W. (2009). A review of the effects of martial arts practice on health. *Wisconsin Medical Journal*, 108(1), 40-43.
- Yalçın, U., ve Balcı, V. (2013). 7-14 yaş arası çocuklarda spora katılımdan sonra okul başarılarında, fiziksel ve sosyal davranışlarında oluşan değişimlerin incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(1), 27-33.
- Yaman, Ç., Sevil, Ü., Gürkan, A., Değer, V. B., Hergüner, G., Yücel, A. S., ve Korkmaz, M. (2019, Mart 21). *Fiziksel aktivitenin zihinsel ve bedensel dinginlik üzerine etkisi: bir örnek uygulama*. 1. Uluslararası Ruh Sağlığında Toplumsal Farkındalık Kongresi, (ss.35-38). İstanbul, Türkiye.
- Yaylacı, S. T. (2019). *Sportif faaliyetlerin 13-14 yaşındaki bireylerin özgüven düzeylerine etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hitit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çorum.
- Yıldırım, F. (2013). *Sportif sürekli kendine güven alt ölçeğinin uyarlanması ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerde sportif sürekli kendine güvenin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

- Yıldırım, M., Araç Ilgar, E., ve Uslu, S. (2018). Lise öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 13(27),1711-1727. <http://doi: 10.7827/TurkishStudies.14662>
- Yıldız, E., ve Çetin, Z. (2018). Sporun psiko-motor gelişim ve sosyal gelişime etkisi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 5(2), 54-66. <http://doi: 10.21020/husbfd.42714>

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.